

Főoldal > ... > [Jogi Lépések Indítása](#) > [Költségmentesség](#) > Italy

Költségmentesség

 Olaszország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Milyen költségekkel járnak a bírósági eljárások, és általában ki viseli őket?

(Jogalkotási források) – A peres eljárások költségeinek kategóriáit és eljárásait szabályozó szabályokat, ideértve a költségmentességet is, átfogóan tartalmazza a legutóbb a 2019. március 7-i 24. sz. törvényerejű rendelettel (2019. március 26-i 72. sz. Hivatalos Közlöny a költségmentesség kiterjesztéséről az európai elfogatóparancs végrehajtása miatt eljárás alá vont keresett személyekre) módosított 2002. május 30-i 115. elnöki rendelet (Hivatalos Közlöny 139/2002), amely tartalmazza a perköltségekről szóló egységes szerkezetbe foglalt szöveget (74–145 cikk, különösen a 74–89. cikk közös rendelkezései, a polgári, közigazgatási, könyvvizsgálói és adóügyi eljárásokban biztosított költségmentességre vonatkozó különös rendelkezések, 119–145. cikk).

A módosított 1942. június 13-i 794. sz. törvény szabályozza az ügyvédek díjait a polgári, kereskedelmi, közigazgatási és adóügyi eljárások viteléért; az egyes jogi szolgáltatások díját az 1994. évi 585. sz. miniszteri rendelettel jóváhagyott díjszabás alapján fizetik.

(Eljárási költségek) – A polgári és kereskedelmi eljárások tág értelemben vett költségei magukban foglalják az eljárás költségeit, valamint a jogi képviselő költségeit és díjait. Az eljárás költségei az ügynyilvántartásba történő bevezetésért fizetendő előírt befizetésből és egyéb felmerülő kiadási tételekből állnak (például szakértői vélemények és a dokumentumok másolásának díjai).

A 2002. évi 115. sz. egységes szerkezetbe foglalt szövegben említett előírt befizetést minden eljárásban teljesíteni kell, ideértve a csődeljárást és a nem peres eljárást is, kivéve, ha a törvény kifejezett mentességet rendel el.

Befizetésre különösen a személy családi helyzetével és családi állapotával kapcsolatos eljárásokban nincs szükség, ahogyan azt a polgári perrendtartás IV. könyve meghatározza (például különválás esetén a kiskorúakra vonatkozó rendelkezések; házastársak közötti vagyoni viszonyok; menekültstátusz elismerése), megelőző eljárások (például az adósság biztosítását célzó lefoglalás); földhivatali eljárások, szállítás és mentesítés végrehajtására irányuló eljárások, gyermektartási kifizetésekkel kapcsolatos eljárások, a gyermekeket érintő valamennyi eljárás (például a szülői felügyeleti joggal kapcsolatos eljárások), valamint a hatáskörre és illetékességre vonatkozó szabályok.

A feleknek az eljárás megindításáról szóló dokumentum következtetéseiben megfelelően fel kell tüntetniük bármely mentesség indokait.

Az előírt befizetési kötelezettség nem vonatkozik a büntetőeljárásokkal kapcsolatos azon polgári peres kártalanítási ügyekre, ahol a kérelem csak az elkövető elítélését tartalmazza; ha kártalanítás iránti kérelmet nyújtanak be, akár ideiglenesen is, a befizetés akkor esedékes, ha a kérelemnek helyt adnak. A díj minimum 62 euró és legfeljebb 930 euró között változik, az ügy jellegétől és értékétől függően.

(Fizetési kötelezettség) – Mindegyik félnek kell viselnie az általa kitöltött vagy kért eljárás dokumentumok költségeit, és fizetnie kell a keresethez szükséges dokumentumokért, ha ezt jogszabály vagy a bíró előírja

(például a szakértői vélemények díja). Ha a fél költségmentességre jogosult, az állam viseli a költségeket. Az előírt befizetést annak a félnek kell teljesítenie, aki belép az ügybe, benyújtja az első fellebbezést, vagy - végrehajtási eljárásban - engedményezési vagy értékesítési kérelmet nyújt be.

Az ügy értékét a létrehozó dokumentum következtetéseiben jelzik; további díjat köteles fizetni az a fél, aki kérelmet módosít, viszontkeresetet nyújt be, vagy önállóan beavatkozik, és ezáltal növeli az ügy értékét.

(A költségfizetés megítélésének szempontjai) - A polgári perrendtartás 91. cikkében meghatározott általános elvnek megfelelően a bíró az eljárásban hozott ítéletének részeként a vesztes felet kötelezi a pernyertes fél részéről felmerült eljárási költségek megtérítésére.

A bíró mérlegelési jogkörrel rendelkezik a költségek tekintetében, és elrendelheti azok részleges vagy teljes megfizetését, figyelembe véve a jogvita átfogó eredményét. A bírónak figyelembe kell vennie a követelés egészének megalapozottságát. A bíró döntése megtámadható.

A vesztes félnek vissza kell térítenie a nyertes ügyvédjének költségeit és díjait, valamint a bíróság által kirendelt szakértők vagy szakértő tanúk részére a bíró által fizetett összegeket. A vesztes fél az ítéletre vonatkozó értesítés költségeivel együtt köteles fedezni az eljárás lefolytatásával járó egyéb, a bíróság titkáranak fizetett költségeket is.

2 Mit jelent pontosan a költségmentesség?

Az olasz jogrendszerben a „költségmentesség” intézménye, amely védelmet nyújt az elégtelen eszközökkel rendelkező azon polgárok számára, akik kérelmének jogalapja nem nyilvánvalóan megalapozatlan, valamint - ha a bírósági eljáráshoz vezető helyzet vagy tény bekövetkezik - az Olaszországban törvényesen lakóhellyel rendelkező külföldi állampolgárok és hontalan személyek számára (a 115/2002. sz. elnöki rendelet 119. cikke) magában foglalja az ilyen személyek mentesítését bizonyos költségek viselésének kötelezettsége alól („*spese prenotate a debito*” vagy előre befizetett bírósági díjak), és az állam fizeti az egyéb költségeket.

A költségmentességre való jogosultság esetén bizonyos díjak ingyenesek, míg másokat az állam fizet. Az előbbiek tartalmazzák az előírt befizetést, a hivatalos kérésre történő értesítések átalánydíjait, egyes díjakat (nyilvántartási díjak, jelzalog- és telekkönyvi díjak) és a másolatok díját.

Az állam fizeti az alábbiakat:

1. ügyvédi díjak és költségek;
2. a bírák, tisztviselők és igazságügyi tisztviselők bíróságon kívüli feladatainak ellátása során felmerülő útiköltségek és kiadások;
3. a tanúk, bírósági tisztviselők és a szakértő tanúk útiköltségei és kiadásai, valamint a feladataik ellátása során felmerült költségeket szintén megtérítik;
4. a bíró döntésével kapcsolatos jogi nyilatkozat közzétételének költségei;
5. a hivatalos kérésre tett értesítések költségei;
6. gyermekgondozási juttatások.

Az államnak megtérítési joga van, és amennyiben a pénzt nem hajtja be a vesztes féltől, a következő esetekben követelhet visszatérítést a költségmentességre jogosult féltől:

1. ha a költségmentességben részesített fél megnyeri az ügyet vagy a vitarendezést, és a költségek legalább hatszorosát elérő összeget kap, vagy
2. ha az ügyet visszavonják vagy megszüntetik.

Különleges rendelkezések vonatkoznak a visszatérítés biztosítására abban az esetben, ha az ügyet törlik az ügynyilvántartásból vagy a felek mulasztása, vagy a jogi követelményeknek való meg nem felelésük következményeként megszüntetik az ügyet.

3 Jogosult vagyok-e költségmentességre?

Polgári és nem peres eljárásokban (például különválásra, gyermekek feletti felügyeletre vagy a szülői felelősségre vonatkozó határozatok) az elégtelen eszközökkel rendelkező állampolgárok jogosultak költségmentességre a védelem érdekében, amennyiben kérelmük alapja nyilvánvalóan nem megalapozatlan.

A hontalan személyek és a jogszerűen tartózkodó külföldi állampolgárok ugyanolyan bánásmódban részesülnek, mint az állampolgárok, azzal a feltétellel, hogy az olaszországi tartózkodásuknak jogszerűnek kell lennie attól a naptól kezdve, amikor a bírósági eljárás kezdetéig vezető helyzet vagy tény bekövetkezett. A nonprofit szervezetek vagy azok az egyesületek, amelyek nem vesznek részt kereskedelmi tevékenységekben szintén jogosultak lehetnek; így nemcsak a jótékonyági nonprofit szervezetek, vagy a szegényeknek oktatást nyújtó nonprofit szervezetek, amelyek már eleve a 217/90. sz. törvény hatálya alá tartoznak, jogosultak, hanem a 281/98. sz. törvény 5. cikkében található listán szereplő fogyasztói szövetségek és felhasználók is.

A 115/2002. sz. elnöki rendelet 76. cikkével összhangban a költségmentességre való jogosultság érdekében a kérelmezőnek a legutolsó adóbevallása szerint 11 493,82 eurót meg nem haladó éves adóköteles jövedelemmel kell rendelkeznie (2018. január 16-i miniszteri rendelet a 2018. február 28-i 49. sz. Hivatalos Közlönyben).

A jövedelemkülönböket az Igazságügyi Minisztérium rendeletével két évente kiigazítják, a Gazdasági és Pénzügyminisztériummal konzultálva (115/2002. sz. elnöki rendelet 77. cikke), hogy figyelembe vegyék a családok tekintetében az ISTAT által az előző két évben azonosított fogyasztói árindex változásait a fizikai és a szellemi foglalkozású munkavállalók esetében.

Ha az érintett fél házastárral, élettárral vagy más családtagokkal él, akkor az összes családtag, beleértve a kérelmezőt is, ugyanabban az időszakban keresett teljes jövedelmét tekintik jövedelemnek.

Azon élettársak esetében, akiknek a jövedelmét hozzá kell adni a kérelmező jövedelméhez, a büntetőeljárások jövedelmi küszöbét 1032,91 euróra emelik a kérelmezővel együtt élő minden családtag tekintetében.

Meg kell jegyezni, hogy a kérelmező által kapott válasszal juttatást a 76. cikkben említett összeg kiszámításakor is figyelembe kell venni, kivéve, ha ezt általános összegként fizetik.

A tiltott tevékenységekből származó jövedelem is hatással van a költségmentességre való jogosultságra, ezért a jövedelemellenőrzések nem támaszkodhatnak automatikus eljárásokra, hanem az egyes esetek konkrét tényeit kell vizsgálni, kizárva így bármely olyan lehetőséget, hogy egy nem jogerős ítéletnek tulajdonítsanak jelentőséget, amennyiben ez sérti az ártatlanság vélelmét. Így jogellenes a költségmentesség megítélésének egy olyan nem jogerős ítélet alapján történő megtagadása, amelyből feltételezhető a tiltott tevékenységekből származó jövedelem fennállása (Kasszációs Büntetőbíróság Negyedik Kamarája, 2013. február 20-i ítélete, 18591. sz.).

Kivétel: csak a személyes jövedelmet kell figyelembe venni, ha az ügy személyes jogokra vonatkozik, vagy olyan eljárásokban, ahol a kérelmező érdekei ütköznek a háztartás azon többi tagjának érdekeivel, akikkel együtt él.

A költségmentességre való jogosultság az eljárás minden szakaszában és fokán érvényes marad; polgári és közigazgatási ügyekben azonban – a büntetőügyekkel ellentétben – ha a támogatásban részesített fél veszít, akkor nem vehet igénybe költségmentességet az ítélet megtámadására anélkül, hogy a költségmentességet újra igényelné.

A polgári peres eljárásban költségmentességre való jogosultság nem jelenti továbbá azt, hogy az állam lenne felelős azokért a költségekért, amelyeket az ügyfél köteles fizetni a másik nyertes félnek, mivel csak a költségmentességben részesülő fél ügyvédjére vonatkozik a költségek és díjak megtérítése, amelynek megfizetését az állam vállalja az adott fél helyett, figyelemmel a fél bizonytalan anyagi helyzetére és arra a tényre, hogy követelése nem nyilvánvalóan megalapozatlanok (lásd: a Polgári Semmítőszék 2012. évi 10053. sz. ítélete).

Egyedi esetek

A 115/2002 elnöki rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében megállapított jövedelemkülönböktől eltérve az alábbiak bizonyos esetekben jogosultak lehetnek költségmentességre:

1. a Büntető Törvénykönyv 572., 583a., 609a., 609c., 609g. és 612a. cikkében említett bűncselekmények sértettjei, és amennyiben kiskorúak ellen követték el, a 600., 600a., 600b., 600d., 601., 602., 609d. és 609j. cikkben említett bűncselekmények sértettjeilehetnek költségmentességre jogosultak, ideértve a törvényben meghatározott jövedelmi küszöbektől való eltérést is (76. cikk (4b) bekezdés);
2. a bírósági eljárásban bármilyen minőségben részt vevő, kísérelő nélküli külföldi kiskorúaknak joguk van

tájékoztatást kapni egy megbízható jogi tanácsadó kinevezésének lehetőségéről, ideértve a kinevezett gyámjuk vagy egy szülői felelősséggel rendelkező személy útján történő kinevezést is, az 1983. május 4-i 184. sz. módosított törvény 3. cikkének (1) bekezdésével összhangban, és az alkalmazandó jogszabályok alapján az eljárás bármely szakaszában és fokán költségmentességet kérelmezhetnek (76. cikk (4c) bekezdés);

3. az olyan kiskorú vagy felnőtt gyermekek, akik pénzügyileg nem önellátók, és elvesztették a szülőjüket a szülő házastársa által elkövetett gyilkosság következtében – függetlenül attól, hogy jogilag különváltak éltek, vagy elváltak-e – vagy a szülő élettársa által elkövetett gyilkosság következtében, még akkor is, ha az élettársi kapcsolatuk már véget ért, vagy olyan személy által elkövetett gyilkosság következtében, akinek intim, hosszú távú, együttéléssel járó kapcsolata van vagy volt a szülővel, jogosultak lehet költségmentességre, ideértve a törvényi jövedelemküszöbektől való eltérést is, és ezt a jogosultságot kivételként alkalmazni kell a társult büntetőeljárásokban és a bűncselekményből eredő minden polgári eljárásban, ideértve a végrehajtási eljárást is. (76. cikk (4c) bekezdés);
4. terrorcselekmények vagy hasonló cselekmények áldozatai vagy túlélői (a 206/204. sz. törvény 10. cikkének (1) bekezdése).

4 Minden típusú eljárásra vonatkozik a költségmentesség?

A fentieknek megfelelően, polgári és nem peres eljárásokban (például különválásra, gyermekfelügyeletre vagy a szülői felügyeletre vonatkozó határozatok) az elégtelen eszközökkel rendelkező állampolgárok jogosultak költségmentességre a védelem érdekében, amennyiben kérelmük indoka nyilvánvalóan nem megalapozatlan.

A kérdéses költségmentesség alóli kivételnek személyi indokai lehetnek:

- a kérelmező olyan személy, akit jogerős ítélettel olyan bűncselekmények miatt ítélték el, amelyek a jövedelemadó- és a héacsalás visszaszorítása szabályainak megsértésével kapcsolatosak;
- a kérelmezőt egynél több ügyvéd segíti, kivéve a büntetőeljárásokban történő távoli részvétel céljából kirendelt ügyvédet azokban az esetekben, amikor a 11/1998. sz. törvény alkalmazandó.

A fentiekén kívül azonban vannak olyan esetek, így az alábbiak, amelyekben feltételezhető, hogy a kérelmező rendelkezik a megfelelő anyagi eszközökkel:

- mások követeléseinek és azok kamatainak átruházásával járó esetekben (kivéve, ha az átruházás már meglévő követelések vagy kamatok kifizetésére történik);
- a Büntető Törvénykönyv 416a. cikkében és az 1973. január 23-i 43. elnöki rendeletben említett egységes szerkezetbe foglalt szöveg 291c. cikkében meghatározott bűncselekmények miatt jogerős ítélettel való elítélés esetén az 1990. október 9-i 309. sz. elnöki rendeletben említett egységes szerkezetbe foglalt szöveg 80. cikkében és 74. cikkének (1) bekezdésében meghatározott halmazati esetekben, valamint a fent említett 416a. cikkben meghatározott feltételek kihasználásával vagy az e cikkben azonosított egyesületek tevékenységének megkönnyítése érdekében elkövetett bűncselekményekért történő elítélés esetén, a jövedelem a megállapított küszöbérték felettinek minősül. Lehetséges azonban az ellenbizonyítás (az Alkotmánybíróság 2010. évi 139. sz. ítélete).

5 Szükség esetén igénybe vehető különleges eljárás?

Nem létezik kifejezetten veszélyhelyzeti eljárás. Meg kell azonban említeni, hogy az egységes szerkezetbe foglalt szöveg 126. cikkével összhangban az ügyvédi kamara tanácsa a kérelem benyújtásától vagy beérkezésétől számított 10 napon belül a követelmények teljesülése esetén ideiglenesen előzetes költségmentességet nyújthat a kérelmezőnek.

6 Hol szerezhetem be a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványát?

Polgári eljárásban az egységes szerkezetbe foglalt szöveg 79. és 122. cikkében meghatározott módszerekkel és tartalommal megfogalmazott jogsegély iránti kérelmeket ajánlott küldeményként kell, kizárólag a kérelmező vagy a kérelmező ügyvédje által benyújtani vagy elküldeni az ügyvédi kamarának.

Nem egyértelmű, hogy az ajánlott kézbesítéshez térítvevényre is szükség van-e; ezért ez nem tekinthető a jogosultság feltételének, hanem a kérelmező szabad belátására van bízva.

A kérelmező nyomtatványok az ügyvédi kamara irodáiban érhetőek el.

A polgári eljárásban nyújtott költségmentesség iránti kérelmeket az ügyvédi kamara irodájához kell benyújtani, amelynek illetékessége a következőkön alapulhat:

- a folyamatban lévő eljárásban eljáró bíró székhelye;
- az ügy érdemi elbírálására illetékes bíró székhelye, ha az eljárás még folyamatban van;
- a megtámadott ítéletet kiadó bíró székhelye a Semmítőszékhez, az Államtanácsához vagy a Számvevőszékhez benyújtott fellebbezések esetén.

A 115/2002 elnöki rendelet 78. cikke szerinti kérelem csak akkor fogadható el, ha a kérelmező aláírja. Az aláírást az ügyvédnek kell hitelesítenie, vagy a 2000. december 28-i 445. sz. elnöki rendelet 38. cikkének (3) bekezdésében megállapított eljárásokkal kell igazolni.

7 Mely dokumentumokat kell benyújtani a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványával együtt?

A pályázó által aláírt kérelmet egy tiszta (bélyegző nélküli) papíron kell elkészíteni, és a következőket kell tartalmaznia (a fenti elnöki rendelet 79. cikke):

- a költségmentesség iránti kérelem;
- a kérelmezőnek és családtagjainak személyi adatai és adószámuk;
- a kérelmet megelőző évben szerzett jövedelemre vonatkozó nyilatkozat (önbevallás);
- kötelezettségvállalás a jövedelmet érintő bármely jelentős ingadozás bejelentésére a költségmentességre való jogosultság érdekében;
- függőben van-e az ügy;
- a következő tárgyalás időpontja;
- az ellenérdekű fél adatai és lakóhelye;
- az érvényesített követelés megalapozottságának értékelését szolgáló ténybeli és jogi alapok;
- bizonyítékok (dokumentumok, elérhetőségek, tanúk nyilatkozatai, szakértői vélemények stb. másolatban csatolva).

8 Hová kell benyújtanom a költségmentesség iránti kérelmemet?

A fentiek szerint, a polgári eljárásban nyújtott költségmentesség iránti kérelmeket az ügyvédi kamara irodájához kell benyújtani, amelynek illetékessége a következőkön alapulhat:

- a folyamatban lévő eljárásban eljáró bíró székhelye;
- az ügy érdemi elbírálására illetékes bíró székhelye, ha az eljárás még folyamatban van;
- a megtámadott ítéletet kiadó bíró székhelye a Semmítőszékhez, az Államtanácsához vagy a Számvevőszékhez benyújtott fellebbezések esetén.

Büntetőeljárásban a kérelmeket annak a bírónak kell benyújtani, aki előtt folyamatban van az eljárás, pontosítva, ha az eljárás a Semmítőszék előtt van folyamatban, akkor a megtámadott ítéletet kibocsátó bíró az illetékes (a fenti elnöki rendelet 93. és 96. cikke).

A kérelmeket a kérelmezőnek vagy a kérelmező védőjének annak a bíróságnak a titkárnál kell benyújtani, ahol az eljáró bíró működik, vagy ajánlott küldeményként is el lehet juttatni a titkárhoz.

Ha a kérelmezőt őrizetbe veszik vagy fogva tartják, a kérelem a büntetés-végrehajtási intézet igazgatójához vagy az igazságügyi rendőrség tisztviselőjéhez nyújtható be.

A továbbiakban már nem lehetséges a tárgyaláson kérelmeket benyújtani.

9 Hogyan tudhatom meg, hogy jogosult vagyok-e költségmentességre?

A kérelmezőnek és a bírónak megküldik annak a dokumentumnak egy példányát, amelyben az ügyvédi kamara tanácsa elfogadja, elutasítja vagy befogadhatatlannak nyilvánítja a kérelmet.

A kérelem benyújtása után az ügyvédi kamara tanácsa:

- értékeli az érvényesített követelés alapját, és hogy teljesülnek-e a jogosultság feltételei,
- 10 napon belül az alábbi végzések valamelyikét bocsátja ki:
  - a kérelem elfogadása
  - a kérelem befogadhatatlannak nyilvánítása
  - a kérelem elutasítása
- megküldi a döntés másolatát a kérelmezőnek, az illetékes bírónak és az Adóhivatalnak a bevallott jövedelem ellenőrzése céljából.

Ha az ügyvédi kamara tanácsa elutasítja vagy befogadhatatlannak nyilvánítja a kérelmet, az ügyet tárgyaló bíró elé lehet terjeszteni azt, aki ezután végzés formájában hoz határozatot. A határidő kötelező.

Az ellenőrzések befejezését követően a bíró indokolt végzést ad ki, amelyben a kérelmet befogadhatatlannak nyilvánítja, illetve elfogadja vagy elutasítja.

A végzés kibocsátása után a bíróság titkára tájékoztatja arról kérelmezőt.

Büntetőeljárások során azonban a bírónak a kérelem benyújtásának vagy beérkezésének napját követő 10 napon belül kell végzést hoznia.

10 Mit kell tennem, ha jogosult vagyok költségmentességre?

-

11 Ki választja meg az ügyvédemet, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A költségmentességben részesülő kérelmezők az ügy érdemében dönteni illetékes bíró vagy a folyamatban lévő ügyben eljáró bíró fellebbviteli bírósági körzetének ügyvédi kamarai tanácsai által összeállított, költségmentesség alapján eljáró ügyvédek listájából jelölhetnek ki ügyvédet.

A költségmentességben részesülő kérelmezők szakértő tanút is kijelölhetnek, ha jogszabály erre lehetőséget biztosít.

Ha az ügy a Semmitőszék előtt van, az ügyvédet azokból a listákból választják ki, amelyeket a megtámadott ítéletet kibocsátó bíró székhelye szerinti fellebbviteli bírósági körzet ügyvédi kamarai tanácsa állított össze.

A költségmentesség alapján eljáró ügyvédek listája olyan szakembereket tartalmaz, akik kérelmezték felvételüket erre a listára, és rendelkeznek a védelem ellátásához szükséges képesítéssel.

Az ügyvédi kamara tanácsa dönt arról, hogy az ügyvédeket felveszi-e a listára az alkalmasságuk, a legalább hat év alatt megszerzett szakmai tapasztalatuk és azon tény alapján, hogy nem álltak fegyelmi intézkedések hatálya alatt.

Az ügyvéd bármikor kihúzható a listáról. A listát évente frissítik és a körzet minden bírósági hivatalában közzéteszik.

A költségmentességben részesülő felet képviselő ügyvédeknek értesítést kell kérniük az eljárás megszüntetéséről, ha a felek mulasztása miatt törlik őket az ügyek listájáról (a polgári perrendtartás 309. cikke alapján). A fenti kötelezettség be nem tartása fegyelmi vétség.

12 Az eljárás minden költségére kiterjed a költségmentesség?

A költségmentességben részesülők (a fenti elnöki rendelet 107. cikke) mentesülnek bizonyos költségek megfizetése alól, míg másokat az állam fizet, ahogy azt a 115/2002 elnöki rendelet 131. cikke előírja. A költségmentesség fedezi a törvény által előírt eljárások összes költségét, ideértve a kérelmező érdekében eljáró szakértő tanú kirendelését is. Nem fedezi azonban a bíróságon kívüli konzultációk költségeit.

A kérelmező ügyvédjét illető díjakat és költségeket a bíró fizeti az eljárás minden szakaszának vagy eljárási fokának végén, de legkésőbb a kirendelés megszűntetésekor.

A bíró asszisztensének és a kérelmező érdekében eljáró esetleges szakértőnek a költségeit és díjait is megtérítik.

A címzettet és az érintett feleket, köztük az ügyészt, értesítik a kifizetésre vonatkozó végzésről, és ők meg is támadhatják azt.

A kérelmező ügyvédje, a bíró asszisztense és a kérelmező érdekében eljáró szakértő tanú a jogszabályban előírtaktól eltérően nem kérhet és nem kaphat díjat vagy térítést az ügyfelétől. Bármely ezzel ellentétes megállapodás semmis, és e tilalom bármely megsértése súlyos fegyelmi vétségnek minősül.

Büntetőeljárás kapcsán indított polgári peres eljárás esetén az eljárás költségeit az egységes szerkezetbe foglalt szöveg 108. cikke szabályozza. Általánosságban elmondható, hogy a költségmentességre való jogosultság ugyanazokat a jogokat biztosítja a kedvezményezetteknek, mint amelyekre az általános szabályok vonatkoznak.

13 Ki viseli az egyéb költségeket, ha csak korlátozott mértékű költségmentességre vagyok jogosult?

A költségmentességre vonatkozó szabályok nem rendelkeznek részleges költségmentességről.

14 A fellebbezésekre is kiterjed a költségmentesség?

A jogosultság kiterjed az eljárások minden eljárási fokára és szakaszára, valamint bármely származékos vagy más módon kapcsolódó eljárásra (például végrehajtásra).

Ha azonban a költségmentességben részesülő fél veszít, akkor a büntetőeljárásokkal kapcsolatos kártérítési igényeken kívül nem élhet költségmentességgel a határozat megtámadása során.

15 Megvonható-e a költségmentesség az eljárás befejezése előtt (vagy visszavonható-e akár az eljárás lezárása után)?

Ha az eljárás során a kedvezményezett jövedelmével kapcsolatban olyan változások következnek be, amelyek hatással vannak a költségmentességre való jogosultságára, az eljáró bíró visszavonja a költségmentességet. Az eljáró bíró akkor is bármikor visszavonhatja a költségmentességet, ha fény derül arra, hogy a jogosultsági feltételek nem teljesültek, vagy hogy az érintett fél rosszhiszeműen vagy súlyos gondatlansággal járt el vagy reagált.

A visszavonás a jövedelem változása igazolásának pillanatától lép hatályba, más esetekben azonban visszamenőleges hatályú és az állam által kifizetett összegek visszafizetését igényli.

Ha bebizonyosodik, hogy hamis nyilatkozatokat tettek, a pénzügyi hivatal a támogatás visszavonását kezdeményezi, és továbbítja a bizonyítékokat az esetlegesen ebből származó büntetőeljárás megindításáért felelős ügyésznek.

Az eljárás során az igazságügyi hatóságok kérésére vagy a pénzügyi irodák kezdeményezésére meg lehet ismétlni annak ellenőrzését, hogy a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak-e.

Ha a jövedelemre vonatkozóan hamis nyilatkozatokat tettek, az egy és öt év közötti börtönbüntetést, valamint 309,87 és 1549,37 euró közötti bírságot von maga után. A büntetést vagy a bírságot növelni kell, ha a hamis nyilatkozat eredményeként a kérelmező költségmentességben részesült vagy azt fenntartották a részére.

Az elítélés a támogatás visszamenőleges visszavonásával és az állam által kifizetett összegek elkövetőtől történő behajtásával jár (vö. a fenti elnöki rendelet 136. cikkével).

16 Megtámadhatom-e a költségmentesség elutasítását?

Ha az illetékes ügyvédi kamara tanácsa elutasítja vagy befogadhatatlannak nyilvánítja a költségmentesség iránti kérelmet, a kérelmező ismételten az ügyet tárgyaló bíró elé terjesztheti azt, aki ezután végzés formájában hoz határozatot.

Büntetőeljárásokban azonban az elnöki rendelet 99. cikke megállapítja, hogy a kérelmező vagy a kérelmező ügyvédje a sikertelen kérelmezésről szóló értesítéstől számított 20 napon belül fellebbezést nyújthat be azon bíróság vagy fellebbviteli bíróság elnökéhez, ahol a kérelmet elutasító bíró működik.

Last update: 06/12/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.